

ASILR - Asociația Scriitorilor Israelieni de limba Română - O scurtă istorie ilustrată

Paradoxal, orice istorie a unei culturi fie ea una modernă ne trimite înapoi în timp la rădăcina lucrurilor. Există o dialectică care însoțește un fenomen în cristalizarea sa până în momentul în care devine important și cercetarea lui necesară.

După cum ne învață cărțile vechi, pe meleagurile dintre cele trei mări: Mediterana, Marea Roșie la sud, Marea Moartă la est și munții Feniciei la nord s-a vorbit și s-a scris în nenumărate limbi. Printre ele amintim Ebraica, o limba cultă, socială, Cnaanita și Arameica Babiloniană folosite și înțelese până departe în Mesopotamia, Arameica uzuală pentru diplomație și comerț. Mai târziu, apar alte limbi semitice ca de exemplu Ugarit, Feniciană, limbi arabice, iar cuceritorii de mai târziu ai acestor locuri au adus cu ei limbile Greacă, Persană, Latina Romană, Turca otomană, și în secolul XX Engleza Mandatului Britanic în Palestina.

Istoria iudaismului românesc merge foarte departe în trecut. Ca să auzim limba Românească pe meleagurile Israelului modern vom face un salt de 800 de ani înapoi

ca să căutăm evrei în Țara Românească. Arheologii au descoperit pietre funerare care datează cam din jurul anului 1200, dar se presupune că grupuri de evrei se stabiliseră în Moldova cu mult înainte. O acțiune importantă a comunităților evreiești care trăiau în România a avut loc în secolul XIX: Congresul de la Focșani din 30-31 decembrie 1881- primul congres sionist, precedând cu 16 ani congresul de la Basel organizat de Theodor Herzl în 1897. Au participat atunci 56 de delegați din 33 de organizații de pe teritoriul României, care reprezentau aproximativ 70.000 de oameni. Acolo s-a hotărât că rezolvarea problemei evreiești este emigrarea în Palestina acelor ani. Reîntoarcerea pe meleagurile de unde strămoșii noștri au fost alungați, era un vis milenar al neamului nostru. La fiecare sărbătoare, când se închina un pahar, la fiecare întâlnire, evreii își urau „La anu' la Ierusalim”. Prima așezare modernă a evreilor în Palestina a fost Petah Tikva urmată de cele construite de emigranții veniți din România în Israel: Rosh Pina, Zihron Yakov și Rishon le Zion (1882).

În 1882 primii emigranți din Moinești, Galați și Bacău au construit așezările menționate, care au avut la început un caracter agricol. Mai târziu, situația evreilor

din Europa și implicit din România s-a înrăutățit culminând cu Holocaustul din perioada nazistă. Au fost exterminați 6 milioane de evrei. În România din 800.000, 350.000 au pierit în lagăre, în urma scufundării vaselor Struma și a convoiului de trei nave cu numele Mefkure, în trenurile morții de la Iași, în pogromuri. În 1948 s-a proclamat statul Israel. Deși blocată mult timp de regimul comunist, emigrarea evreilor din România spre Israel continuă și un număr estimat la peste 400.000 de evrei se stabilesc în Israel. Evreii-românii s-au integrat în viața israeliană și au contribuit la construirea și dezvoltarea țării, remarcându-se în toate domeniile de activitate: armată, industrie, cercetare, artă. Acești emigranți aduc cu ei obiecte de cult dar și cărți, muzică, teatru, o întregă mentalitate europeană, dar mai ales limba lor maternă-româna - total diferită de limbile semitice din regiune. Cu timpul apar ziare în limba română, emisuni de radio, se fondează organizații, se tipăresc cărți și broșuri diverse. La Ein Hod, la sud de Haifa, pictorul Marcel Ianco fondează un sat al artiștilor.

În anul 1964 se înființează ASILR - Asociația Scriitorilor Israelieni de limbă Română. Scopul organizației este prezervarea limbii și culturii române în paralel cu

apropierea și asimilarea limbii ebraice. Fondatorii au fost: Shaul Carmel, Solo Har, dr. Joseph Campus și M. Rudich-care a fost ales președinte. ASILR a primit în rândurile ei scriitori și poeți, critici și oameni de cultură care au inițiat întâlniri, lansarea cărților tipărite în Israel, sau vizite și discuții cu personalități marcante din România. Președinții asociației au fost: M Rudich, Ludovic Bruckstein, Shaul Carmel, Sandu David (Președinte al Uniunii Asociațiilor de limbă Română, Rusă, Idish, Maghiară), Al Mirodan, N. Horodniceanu, I. Schechter, Andrei Strihan, N. Horodniceanu, G. Mosari (actualul președinte).

Trebuie menționată activitatea literară specială a unor scriitori și publiciști ASILR proeminenți: Gina Sebastian, Alexandru Andy, Iona Atlas, Mirel Brateș, Luiza Carol, Felix Caroly, Sbastian Costin, Virgil Duda, Andrei Fischof, N. Horodniceanu, Carol Isac, Șlomo Leibovici, Sergiu Levin, Tania Lovinescu, Eugen Luca, Bianca Marcovici, Liana Maxy, Sesto Pals, Sonia Palty, Sadi Rudeanu, M. Rudich, Dorel Schor, Eran Sela, Alexandru Sever, Mark Sidonia, Elena Esther Tacciu, Leon Volovici, Mariana și Solo Juster. Mai recent s-au alăturat asociației noi scriitori și publiciști: Mada Davidsohn, Francisca Stoleru, Magdalena Brătescu,

Teșu Solomovici, Maria Găitan, Ada Shaulov, Silvia Katz, Adrian Grauenfels. Editura Familia, fondată de Dragoș Nelersa (în anul 2006) sprijină și publică majoritatea tipăriturilor asociației. Estimăm la peste 200 de titluri de cărți diverse publicate de Editura Familia în acești 10 ani de activitate. Editura a fost acreditată de Asociația Scriitorilor Israelieni de Limbă Română, în anul 2013, cu o diplomă de excelență.

Din anul 2011, ASILR difuzează anual revista IZVOARE, o chintesența a celor mai bune lucrări ale anului anterior. Este o revista majoră a asociației, un efort comun care pune în evidență marile motive care frământă și interesează scriitorii israelieni moderni: Holocaustul, viața și interacția în Israelul frământat de războaie sau de conflictul israelo-arab, dar mai ales arta și cultura care înfloresc în țara noastră cea nouă. Se scrie masiv poezie, proză, ziaristică, se fac traduceri din ebraică în limba română și invers. Media nouă, tehnologia și netul, facilitează producerea unor publicații electronice care circulă abundant pe net actualizând contactul ASILR cu alte comunități din România sau Diaspora. ASILR participă la târguri internaționale de carte ținute în Israel și România, la București și la Iași. Suntem mândri cu publicația

digitală ASILR (Secolul XXI) care apare bilunar pe net, adresând publicul larg cu teme locale, de artă, estetică, prezentări de cărți noi cât și experimente literare și de avangardă. Editura Aglaia este dedicată exclusiv producțiilor virtuale și experimentelor. Printre alte realizări menționăm colajul vizual care implică 2 sau mai mulți participanți care produc împreună un dialog poetic avangardist. Iată o aplicație posibilă doar pe net, autorii aflați în țări sau continente diferite construiesc "on line" un colaj care însoțit de material vizual este apoi editat și publicat în format digital pe net. În acest fel putem accesa un public larg aflat departe de Israel. În ultimul timp am realizat câteva publicații bi-lingve ca de ex: româno-franceze sau româno-ebraice care oferă o idee despre literatura noastră, nevorbitorilor de limbă română.

Trebuie menționat și efortul special de a scrie românește în Israel. Tastatura calculatoarelor în uz este adaptată la limba ebraică și nu conține diacritice. Finanțarea este și ea dificilă, ASILR nu are un venit pentru publicarea de cărți, majoritatea cărților sunt realizate pe spezele autorilor. Suntem recunoscători editurii OMNIA din Iași care ne publică în limba Română, amintim pe cele semnate de Shaul Carmel,

Solo Har, A. Strihan, B. Marcovici, G. Mosari, Juster Mariana. La editura Hasefer din București se publică și cărți ale unor autori Israelieni, grație subvențiilor guvernului român.

Cineva spunea că să fii scriitor în Israel implică o doză de eroism. Perfect adevărat! Densitatea și intensitatea evenimentelor, magnitudinea emoțiilor, imprevizibilul zilei de mâine duc scrisul și gândirea în spații inimaginabile altor națiuni. Aș aminti ca un vibrant exemplu "Alamanahul Poeziei de Război", o antologie produsă în timpul acțiunii armatei Israeliene în fâșia Gaza în anul 2014.

Adrian Grauenfels

Adrian Grauenfels
Almanahul Poeziei de Război

O antologie cu viteza luminii

În vara anului 2014 Israelul a traversat o perioadă extrem de dificilă declanșată de asasinarea unor tineri israelieni de către teroriști palestinieni. Așa s-a născut încă un conflict pe lista interminabilă a războaielor și a violenței între cele două popoare care conviețuiesc pe aceste locuri. Armata israeliană a intrat în fâșia Gaza, Israelul fiind determinat să pună capăt stării de teroare și agresiune. A fost perioada grea, de 2 luni, pentru milioane de israelieni supuși zilnic rachetelor lansate din sud. Devastantă și pentru populația pașnică a Gazei aflată fără voie la mijloc, între părțile combatante. Se zice că muzele tac când bubuie tunurile. În cazul meu,

acest război dureros și stresant, cu sute de victime nevinovate de ambele părți, a catalizat ideea unei culegeri de poezii pe tema războiului. Aveam în cap o antologie a poeziei de război, o colecție de poeme legate de agresiune, durere, inutilitatea beligeranței și în final refuzul categoric al războiului, quasi-permanent pe aceste meleaguri. Am început din ziua a 6-a să scriu câte o poezie legată de întâmplările zilei, televizorul aducând în case, în direct, imaginile luptelor. Prin net am alertat prieteni, poeți și scriitori din țară, din România, Canada, Germania, Grecia. S-au angajat imediat acestui proiect și textele au început să curgă. În iulie 2014 ne-a zguduit tragedia avionului de pasageri doborât de teroriști în Ucraina. După câteva zile d-na Maria Olteanu din Cluj mi-a trimis pe mail o plachetă de versuri legată de acest trist eveniment. Pictorul Mircea Dumitrescu a consimțit să ofere grafică și desene. Fotograf și pictor, Beatrice Bernath din Haifa a fotografiat cerul orașului brăzdat de rachete. Zi de zi a desenat catastrofa ireversibilă a morții. Poeta Cristina Ștefan din Bacău ne-a amintit că nimic nu este nou sub soare, purtându-ne în urmă la războaiele de la Mărășești, Oituz, Mărăști, apoi la impardonabilul Holocaust.

Poeta Lucia Dărămuș în poezia sa "Lumina" scrie:
*Am văzut, ca Daniel, am văzut lupta lui Israel : copii și
mame murind dar lumina a învins în cer și pământ - Lo
be hail ve lo be koah ki im beruhi - nu prin forță, nu
prin putere, doar cu spiritul se învinge.*

Au mai participat cu texte remarcabile poeții Dan Iancu, Camelia Radu, Adriana Moscicki, Iris Dan, Leonard Ancuța, Liviu Antonesei, Angela Baci, Gabi Schuster, Andrei Fischhof. Vom găsi în Almanah un eseu despre poezia de război a islamului semnat de Marius Chelaru, traduceri din Paul Celan și Pablo Neruda, cât și o recenzie a scriitoarei Mariei Sava din Iași, a unei cărți scrisă de Markus Zusak: Hoțul de Cărți, care descrie tragedia evreilor în drum spre exterminare. În carte, o

fetiță de 12 ani fură cărți pentru prietenii săi evrei ascunși, care nu au cum să-și petreacă orele nespuse de lungi. Moartea apare personificată în carte, este obosită, epuizată de muncă suplimentară la care este supusă de exterminare, trebuie să conducă sufletele despre care spune: „Pentru mine cerul are culoarea evreilor. Trupuri frânte și duioase, inimi moarte. Ușoare precum cojile de nucă. Cerul era plin de fum în acele locuri. Mirosea a cuptor și era foarte frig, mă înfiorez și încerc să uit.” Copleșită, Moartea face lucruri neobișnuite. Îl invocă până și pe Dumnezeu să aibă milă de oameni. Căci oamenii nu au milă unii de alții, spune. „Chiar am sărutat câțiva pe obraji, erau obosiți, otrăviți. Am ascultat strigătele lor în franceză. Erau francezi, erau evrei, erați voi”. Spre finele războiului, materialul antologiei este gata de tipar. Privind atent, mi-am dat seama de eclecticismul lui, de diversitatea de stiluri, de gânduri și atitudini la tema dată. Erau și greșeli de acord sau lipseau ici-colo diacritice, se simțea frustrarea și sincera emoție a autorilor care participau direct la războiul nostru. Am adăugat grafica primitivă, creditele, copertile color și am trimis totul prin net unei tipografii alese ca să fie cât

mai aproape. Nu este plăcut să te apuce pe drum un atac cu rachete.

Micile corecturi s-au făcut interactiv, online, și după 8 sau 9 zile Almanahul era gata tipărit și bun de lansat în eter. Războiul din vara lui 2014 s-a sfârșit și el, dar oamenii sunt predestinați să uite repede. Este semnificativă poezia care încheie Antologia :*Iată și ea Pacea a venit că un împărat mort pusă pe catafalcul de tun, rugină și lacrimi , ieșim din melci, din cochilii ciuruite, arici fără țepi cu moralul buimac încercăm să înțelegem neînțelesul, lipsa boomului conturul unui nor neexplodat nu pot vorbi cu anumite persoane, de fapt nu mai comunic cu nimeni, ce era de spus am epuizat, florile din glasta comunală au succombat de neudare, inima luptătorului nu simte nimic doar ticăie reflex așteptând noaptea și visul, acolo e adevărată Pace, războiul din noi, amintirea Paradisului de dinainte.*

Adrian G

A.M.I.R. OMAGIAZĂ Moștenirea Evreiască de Origine Română

Organizația A.M.I.R., adică Organizația Unitară a Evreilor Originari din România – are ca scop cinstirea și omagierea contribuției evreilor de origine română atât la dezvoltarea țării natale cât și la construcția Statului Israel. A.M.I.R. dorește să aducă la cunoștința publicului istoria bogată a acestei comunități cu un trecut de sute de ani.

Evreii din România și-au început emigrarea în Israel încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea și prin acest fapt, s-au creat bazele primei aliale. De-a lungul anilor acești olimi și-au concentrat eforturile pentru a se integra în viața de zi cu zi, în dezvoltarea Israelului în toate ramurile posibile.

Evreii originari din România numără de-a lungul timpului peste 400.000 de persoane. Comunitatea evreiască din România a fost una din cele trei comunități evreiești cele mai mari din Europa și a doua ca mărime din Israel, este deci important a o menține înfloritoare și în același timp de a-i păstra moștenirea istorică bogată și respectabilă.

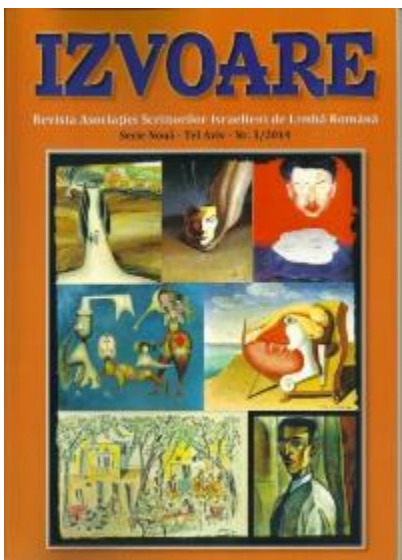
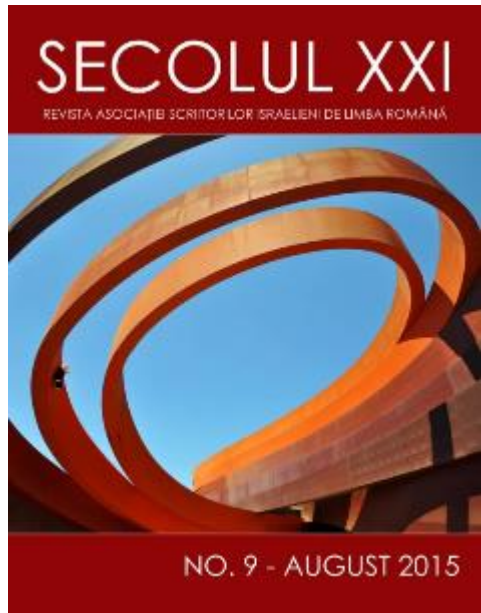
Organizația A.M.I.R. și-a fixat ca obiectiv să țină vie istoria evreilor din România, să dețină supremația peste

toate celelalte organizații române-evreiești din Israel, să promoveze această comunitate în Israel și să aibă grijă de interesele comune.

Obiectivul cel mai important pe care și l-a propus Organizația A.M.I.R. este construirea unei muzeu aparte, care să reprezinte atât istoria cât și prezentul comunității evreiești române. Construcția muzeului a început la Rosh Pina în vara anului 2015 și va include diferite construcții, în care publicului i se vor expune aspecte și moduri de prezentare ale istoriei extrem de interesante a comunității evreiești din România.

În plus, A.M.I.R.-ul organizează diferite evenimente istorice, comemorative sau ideologice care să înfățișeze marile realizări ale alialei din România în statul Israel. Proiectele și evenimentele A.M.I.R. sunt din diverse domenii cum ar fi: industrie, economie, știință, educație, cultură, ziaristică, arhitectură, securitate, armată, medicină, construcții, politică și multe altele.

Activitatea A.M.I.R.-ului în general este în concordanță și colaborare cu Federația Comunităților Evreiești din România (F.C.E.R.) și cu toate instituțiile de cultură sau istorie cum ar fi universități sau institute culturale, din ambele noastre țări, Israel și România.

Realizare: ASILR

Presedinte: G Mosari

Text: Adrian Grauenfels

BOOKFEST- Bucuresti - Iunie 2016

